

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásiban és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Készítők nem költöttek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Egy szó a szegények mellett.

Nemcsak városunkban, hanem a vármegye nagy területén is mind sürűbben találkozunk a jótékonyaságnak olyatén nyilatkozataival, melyekre, mint a terjedő kultúra legszebb virágaira, büszkén hivatkozhatunk.

Permészetes, hogy az adakozás gyönyörű erényének gyakorlása éppen akkor nyilatkozik legáltalánosabban, mikor az elemek leküzdhetlen erejével szemben a jó szívek könyörületét leginkább igényli a szegénység. Innen van, hogy a téli évad beálltával, midőn a nyomoruság legváltozatosabb formái megnyilatkoznak szoktak, a legáltalánosabban és legteljesebben mutatkozik a jótékony szívek munkája. Nevezetesen a Megváltó születésének napja körül szokás a szegény iskolás gyermekeket felruházni és ez által ezen ünnep boldogító melegét a koldusok viskóiban is éreztetni.

Ósregi szokás ez és mintegy folytatása a római Saturnalia ünnepnek, melyen a világ középpontjának urai már ezredek előtt is ünnepet ültek s ezt a szegénységre — szolgálókra — azáltal tették boldogítóvá, hogy szerepet cseréltek velük, meghallgatták s teljesítették óhajukat s ajándékokkal kedveskedtek nekik. Megfogható, hogy amennyivel magasabb erkölcsi rugókon nyugszik a kereszténység a pogányságnál: annival bensőségesebb és általánosabb a karácsony fénye és melege a Saturnaliák megfordított világánál.

Annélkül, hogy a karácsony megünneplésének ezen szélesen behonosított divatját a legtávolabbi is érinteni akarnók, reformot kell indítványoznunk azon merev ragaszkodás ellen, melyel egyesek és testületek a szegények iránti szeretetüknek nyilatkozását éppen ezen kalendáriumi keletkezéssel kapcsolják. Ugyanis, ha már segítünk a szegényeken, legyen ez a segítség ok- és célszerű. Köztudomású pedig, hogy a szegények, különösen az iskolába járó szegény gyermekek nyomorusága nem december huszonharmadikán este, hanem már a november elején beköszöntő hideggel veszi kezdetét. Tehát a ruha és csizma élvezése szükségessé válik már november elején, ha nem előbb. Semmit se vonna le a karácsonyfák lélekemelő ünnepi fényéből azon körülmény, hogy a téli ruhával megajándékozott gyermekek már két hónapig élvezték a kegyes adakozók által nekik szánt öltözeti darabokat.

Viszont úgy a tényleges szükségnek, mint a közegészségügynek nagy szolgálatot tennének a jótékonyaság illetén gyakorlására tervszerűleg működő nőegyletek, ha a szegény tanulóknak szánt ruhaneműket mindjárt a hideg beálltával szétosztanák. Hiszen ismeretes, hogy immár nincs téli évad gyermekjárvány nélkül, melynek egyik valószínű eredetű oka lehet az a sok megfázás is, melyet a mezitlábos kis diák rongyaiban szenved, míg a jótékonyaság keze karácsonyra bepólyázza. Ugyis kapnak ilyenkor a gyermekek egy-egy falatot a szükségesen kívül a kellemesből is; tehát könnyen lehetne az idő zordonsága által sürgetett öltözék-darabokat például Mindenszentekkor, a csecebecsüket és nyálankaságokat ellenben a költői karácsonyfa alatt kiosztatni.

Alig szenved kétséget, hogy jótékony nőegyleteink, a szegények felruházásának tevékeny apostolai, mihelyt figyelmesekké tétetnek arra, hogy jóságukat ezen ajánlott mód szerint gyakorolva több hasznot tehetnek, vonakodás nélkül hajlandóknak fognak mutatkozni arra, hogy a naptárt és a klímát tekintetbe véve, osszák ki öngyógyító jóságuk áldásait akkor, mikor arra már szükség van s ne várják a tél kellő közepére eső karácsonyt. Mert az a szegény gyermek, aki ruha és cipő hiányában karácsonyig egyáltalán nem mehetett iskolába, elvesztette a tanév jobbik felét s már nem képes szorgalmával részlegelni jövedelmek további kegyeire. Azok közül pedig, akik rongyokba burkolva, fagy és jég ellen küzdve már előbb is járnak, bizonyára sokan elvesztik egészségüket addig, míg a jótékonyaság anyagai megérkeznek a meleg ruháival.

Az volna tehát szerény indítványom, hogy a felhozott tekintetek alapján a szegény gyermekek felruházására alakult jótékonyaság, a viszonyok és körülmények által jobban ajánlott Mindenszentekkor, és ne, mint eddig szokásban volt, karácsony böjtjén, öntse ki bőségszaruját.

M. I. L.

A hagyatéki eljárás. A hagyatéki eljárást szabályozó s az igazságügyminiszter által rövid idő alatt előterjesztendő törvényjavaslat szoros összefüggésben áll a tényleges birtokos tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvbe bejegyzéséről s a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítéséről szóló törvényjavaslattal — melynek tárgyalása a ház november 3-iki ülésére van kitűzve — a mennyiben az utóbbinak célzatait elősegítené, megfelelő intézkedéseket foglal magában arra nézve, hogy a hagyatéki eljárás a hagyatéki ingatlanokra vonatkozó telekjegyzői

bejegyzések rendbehozatalához is vezessen. Elhárítja továbbá a heterjesztendő javaslat más örökösödési eljárásunk gyors és egybevágó menetének egyik főakadályát, a mely abban rejlik, hogy az örökösödési eljárás különböző hatóságok működési körébe van utalva. Ezeknek kívül feladata lesz a javaslatnak orvosolni az örökösödési eljárásra vonatkozó törvényeinknek a gyakorlati életben észlelt számos egyéb hibáit és fogyatkozásait is.

Helyi és megyei hírek.

Lapunk szerkesztősége és doctor Balogh Ernő ügyvédi irodája folyó évi november hó 1-től kezdve a Haméder-féle ház emeletén lesz (az apáca-zárda mellett). Miről dr. Balogh Ernő úgy a „Bácska” t. munkatársait, mint ügyvédi irodája ügyfeleit ez uton is értesíti.

A szerb egyházi kongresszus. A jövő hó 5-ére lesz összehívva a szerb egyházi kongresszus és püspöki szinódus. A legfelsőbb jóváhagyás és iránt már megtörtént s egyben kinevezetett erre az alkalomra kir. biztosul Nikolics Fedor báró.

Ebéd a miniszterelnöknél. Gróf Szapáry Gyula miniszterelnök ebédet adott e hó 23-án, melyen politikai életünk legkiválóbbjai vettek részt. Az országgyűlési képviselők közül ott volt Latinovits Ernő, a rigyicai és Pulszky Ágost, a verbász-kulai kerület orsz. képviselője is.

Vizsgálóbírák a törvényszékeknél. Az igazságügyi kormány az 1891. évi XII. t. c. 33. §-a alapján vizsgáló bírákúl, illetőleg azok állandó helyetteseül a kir. törvényszéki bírákat rendelte ki a szegedi kir. ítéltábla területén lévő törvényszékeknél: a nagybecskereki törvényszéknél Jakosits Péter (helyettese Fornszek Béla); a nagy-kikindai törvényszéknél Szekeeres János (helyettese Hoffmann Frigyes); a szabadkai törvényszéknél Bogarassy János (helyettese Eperjessy Béla dr.); a szegedi törvényszéknél Molnár Elemér (helyettese Pókay Elek); az újvidéki törvényszéknél Radányi Ernő, a zombori törvényszéknél Hetteszheimer Henrik.

Kiküldetés. Pávlovits Simon dr. zombori járás- és tiszteletbeli főorvos Budapestre küldetett a kolera elleni védekezés tanulmányozására.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Vékey Zoltán újvidéki kir. joggyakornokot a hajdu-szoboszlói kir. járásbíróshoz aljegyzővé, — Jankovics Emilt a zombori járásbíróshoz derék és szakképzett iktatóját, a szabadkai törvényszékhez segédteleknyvvezetővé, — Baranyai Antal igazolványos altisztet a zombori járásbíróshoz és Hochhoffer József bajai járásbíróshoz díjontól a szabadkai trvszékhez irnokká, végül Engel Kálmán szabadkai lakos ügyvédjelöltet a pécsi bíróshoz végrehajtóvá nevezte ki.

Kinevezések. Sándor Béla főispán Friedl Béla ideiglenes járási irnokot rendszerint járási irnokká és Horváth György nyugdíjazott szolgabíró ideigl. járási irnokká nevezte ki.

A „BÁCSKA” tárcája.

El ne mondja.

*Pillantásod el ne mondja,
Hogy szeretsz én kedvesem;
Ha látsz, nézz rám könnyűösen
S beszéld hozzám hidegen.*

*Mondjad, hogy: „Ma szép idő van,
Szádni oly kellemes...”
És aztán, ha senki nem lát,
Ólelj, esőkjél és szeress.*

X.

Cordelia.*)

(Lear király.)

Ezen darabban az olvasó előtt oly kelepce áll, a melyben maga-magát fogja meg, — mondja egy angol író. Egy másik megjegyzi, hogy ez a tragédia labyrinth, a melyben könnyen eltévedhet a kommentátor s veszedelmébe rohanhat: a minotaurus, mely benne lakik, megfojtathatja; a bíráló itt boncoló kését csak önvédelemre használhatja. És csakugyan mindenképen veszedelmes dolog Shakespeareat megbírálnunk, őt, kinek szavaiból mindig saját gondolatainknak és cselekedeteinknek legélesebb bírálata kacag felénk; ép azért csaknem lehetetlen őt ezen tragédiában megítélnünk, melyben Geniusza a legszedítőbb magasságig szárnyal.

En ezen csuda épületnek csak a kapujáig merészkedem, csak az expositióig; már ez azonnal fölgerjeszti bámulatunkat. Az expositiók általában csudálatra méltók Shakespeare tragédiáiban. Már ezen első, kezdő-jeleneteket által azonnal kiragadtatunk hétköznapi érzelmeink, szük-

* Shakespeare drámáit Rakodczay színházgató kiváló művésztel hozza színre, maga is a főszemélyek alakításában figyelemre méltó ráteremtésű tanúsít, melyet a zombori értelemesség elismerése jutalmaz. A mai számban „Lear király” című szomorújáték egyik szerepét, a rokonszenves női alakot egyikeket, Cordeliát méltóan Heine nyomán; s egyuttal tudatjuk, hogy a nagy angol költő többi drámáit, a mint itt előadásra kerülnek és kiváltságos női alakjait a világirodalom legilletékesebb forrásai nyomán ismertetni.

körü gondolataink közül s ama bámulatos események középebe vitetünk, melyekkel a költő lelkeinket megárazni és megisztítani akarja. Így nyílik meg Macbeth tragédiája a boszorkányokkal való találkozásával s ezeknek jóságos nemcsak a skót hadvezér szívét nyugózik le, a ki győzelemtől ittasan lép föl előttünk, hanem a mi szíveinket is, a nézőkét, — s az többé le nem fejlék addig, míg minden be nem teljesedik, be nem végződik. A mint „Macbeth”-ben a véres tündérvilág sivar, érzékszibbasztó titokzatossága már kezdetben fogva tart bennünket, ép úgy megborzaszt mindjárt „Hamlet” első jeleneteiben a sápadt szellem-világ iszonyata; s nem szabadulhatunk a kísértetes, sötét gondolatoktól, a legzorongatóbb félelmek alpesi nyomása alól, míg minden el nincs végezve, míg Dánia levegője, mely az emberek rothadásától megterhesült, újra egészen ki nem tisztult.

„Lear” első jeleneteiben basonló módon, közvetlenül belevonatunk ama különös végzetbe, melyet szemünk előtt hínak ki, s mely el is érkezik, be is teljesedik. Itt oly látványt állít elénk a költő, mely borzasztóbb a tündérvilág és szellemország minden iszonyatosságánál; ugyanis emberi szenvedélyt mutat föl, mely keresztül ront a józan ész korlátain s egy örült királynak félelmes fenségében tört ki, féktelen dübögésében vetekedve a föllázadt természettel. De én azt gondolom, hogy itt megszünt az a rendkívüli, föltétlen hatalma, játszi önkénye, melylyel Shakespeare az ő tárgyai felett mindig képes uralkodni; itt Geniusza sokkal inkább elragadja, mint az említett tragédiákban: „Macbeth”-ben és „Hamlet”-ben, a hol művészi tapintattal a komor indulatok sötét arnyai mellett az elmésség rózsás csilámlait, — a legszilajabb cselekmények mellett, a legderültebb csendéletet tudta festeni. Igen, „Macbeth” tragédiájában szelíd, megnyugtató természet mosolyog felénk; a kastély ablak-párkányaira, melyben a véres gaztettet elkövették, fecskek ragasztották csöndes fészkeiket; barátságos skót nyár, — se igen meleg, se igen hideg, — lengi át az egész darabot; mindenütt szép fák és zöld lomboszat és végre még egy egész erdő is előlépett: a birnami erdő közeledik a Dunsinan felé. — „Hamlet”-ben is ellentétben áll a nyájas természet

a cselekmények ridegségével; s ha marad is éjszaka a hős szívében, azért a nap sem halványabb hajnalpírban kél föl; Polonius valóságos mulattól bolond; szelíd komédiát játszanak; — a szegény Ophelia meg a zöld fák alatt ül és tarka szép virágokból köti koszoruját. — De „Lear”-ban nem uralkodnak ilyen ellentétek a cselekmény és a természet között; a fékevesztett elemek versenyt vívtelenek és tombolnak az örült királyllyal. Van talán valami hatással az erkölcsi jelenségeknek valamely egészeu rendkívüli neme az ugynevezett élettelen természetre? Található talán ez utóbbi és az ember kedélyvilága között valami külsőleg látható faj-rokonság? Kéltünk valami ilyesmit fedezett föl és akart elénk állítani?

E tragédia első jeleneteivel, mint mondám, már az események középebe vezetettünk, és bármily tiszta is az égboltozat, éles szem már előre láthatja a közelgő zivart. Ott borong a homály Lear értelmén, mely később a legsötétebb lelki éjszakává komorul. A ki ilyenformán elosztja mindenét, az már zavart elméjű. Valamint a hős lelkiéletét, ép úgy leányainak jellemét is megismerhetjük már a bevezető jelenetekben. Különösen azonnal meghat bennünket Cordelia szóvalan gyengédségével; ez a modern Antigone, a ki bensőségre nézve még föltúl is mulja antik rokonát. Igen, Cordelia tiszta lélek, mint ezt a király is belátja — de már csak örültségében. Valjon egészen tiszta? En azt gondolom: egy kissé akaratos, s ezt a kis hibát atyjától örökölte. De hisz a valódi szeretet inkább szemérmes, és gyűlöl minden szószátyárkodást; csak sirni tud és elvérezni. Az a fájdalmas keserűség, mellyel Cordelia nővéreinek képmutatására céloz, egészen amaz ironiának jellemét viseli magán, melyet a minden szeretet mestere, az evangélium hóse, némelykor használni szokott. Lelkétől távol van a legjogosabb fölháborodás, s egyszersmind egész nemessége nyilvánul e szavakban:

„Ugy mint néméim, hogy esupán atyámat Szeressem, férjhez nem megyek soha.”

Heine után németből:
Trencsény Károly.

Pályázat van hirdetve a Felső-Szent-Ivánon tisztí szerződéssel betöltendő postamesteri állásra három heti határidővel.

Áthelyezés. Sándor Béla főispán Deák Lajos járási irnokot O Becseről áthelyezte N. Palánkára.

Tűzet jeleztek tegnap okt. 27-én, reggel fél 8 órakor a tűzoltóortonyból. Sasin Pásának a Juhász utcában lévő nádtetejű háza kigyulladt s le is égett egészen. A baj oka — úgy hiszik — a rossz kéménynek tulajdonítandó. A ház nem volt biztosítva.

Megtollasodott. Ezt a különös kifejezést használta nemrégiben egyik szabadkai lap a szabadkaiak egyik városi tanácsnokával szemben. Németh Mátyas szabadkai városi bizottsági tag ugyanis a szabadkai „Szabadság” című lapban Szigethi József városi tanácsost azzal gyanúsította, hogy nem hirdetett ki kellőképpen egy árlejtsést s ez az oka annak, hogy a szállítást szokás szerint befentes ember kapta meg, a mi egyúttal — a közlemény szerint — a tanácsos „megtollasodásának” is a magyarázata. A megsértett tanácsos nevében a kir. főügyesség nyilvános rágalmozás címen sajtópórt indított Németh ellen. A tárgyalás tegnapra volt kitűzve a budapesti sajtóbizottság előtt.

Megörült járásbíró. Nikolits Emil szabályi kir. járásbíró, ki már jó idő óta nagymérvű idegességben szenvedett, megtébolyodott s Budapestre a tébolydába szállították. Rögeszméje, hogy ő Felsőse kir. ítélő táblai bírónak nevezte ki.

Az ó-becsei templomépítés. A következő sorok közlésére kértünk föl: A „Bácska” két számban is említve volt „Ó-Becse község képviselőtestületének egy román. kath. templomépítése tárgyában hozott határozata — és Fonyó Pál plébánosnak ez elleni felelőzése. Ezen rövid sorok a tájékoztatás előtt úgy tüntetik fel a dolgot, mintha az új templom építése ellen alulról felelőzést volna, mi valójában, annál is inkább, mert úgy a közgyűlésen mellette szólaltam fel, mint az illetékes körökkel amellől intercedáltam. Felelőzésem csakis arra vonatkozott, hogy Sándor József és Milassin József a katolikus templomra megszavazott összeget feltételhez akarták kötni (s evégre néhány magyar képviselővel külön is szavaztattak), míg a többi felekezett minden megszerzés nélkül kikapta volna a megszavazott összeget. Ez ellen annál inkább felelőztem kellett; mert a) nem a politikai képviselőt illetékes annak kimondására, kell-e új plébánia, vagy nem, b) hová vezetne, ha ma a magyar, mások a szerbek és azután az izraeliták külön szavaznának, c) mikor ez történt, 7 kivételével a többi képviselő elhagyta, Zsótér és Freund felelőztek érdemlegesen az építést ellen, kikről a tudósítás talán tendenciósan hallgat. Midőn e soraimat közzétenni kérem, egyszersmind megjegyzem, hogy szerintem az új templomra több tekintetből is szükség van; hogy 4 millió községi vagyonnal szemben ma 200 ezer forint teher nem nagy adósság s hogy a vallásosság fenntartásánál és fejlesztésénél sürgősebb természetű kulturális teendő annál kevésbé ismerik; mert már Napoleon azt mondta: „vallástalan népet lehetetlen kormányozni; s a hol a templomok hiányzanak, ott a börtönököt kell szaporítani.” Ó-Becse, 1892. évi október hó 25-én. Fonyó Pál, plébános.

Halálozás, Jó Mihelics Péter bátyánk e hó 24-én örökre elköltözött körünkől, melyet úgy szeretett; itt hagyta Zombort, melyen szeretettel csüngött s melynek közügyeiben is tevékeny részt vett. Különösen sokat vesztett benne pártunk, melynek igazán lelkes és buzgó előharcosa volt. Aglegény maradt s élete végéig megőrizte kedélye derűjét s törekvő munkaszeretettét, amelyvel nagyszámú ismerőinek tisztelőtét kivívta. Temetése e hó 25-én délelőtt a megyei és más hatóságok, valamint Zombor közönségének nagy részvételével ment végbe. — Haláláról a következő gyászjelentést tettük: Mihelics Péter Bács-Bodrogh vármegye kiadója és tisztelheteli aljegyzője, Zombor sz. kir. város törvényhatóságának bizottsági tagja, 1892. évi október hó 24-én, életkorának 55-ik évében, szívhajban meghalt. Hílt teteme 1892. évi október hó 26-án, szerdán, — a reggeli 8^{1/2} órakor tartandó gyászmise után — délelőtti 9^{1/2} órakor fog szöntai-uti lakásából a Szent-Rókus sarkterben örök nyugalomra elhelyeztetni. Zombor, 1892. évi október hó 25-én. Béke hamvaira!

Bál Csantavéren a Baross szobor javára. Csantavérről írják: A csantavéri ifjúság f. hó 22-én a Bagi-féle vendéglőben megtartott értekezleten elhatározta, hogy október hó 30-án a Baross Gábor szobor javára bált rendez. A szép számmal egybegyűlték a bált rendező bizottság elnökévé egyhangulag Klein Matyást választották meg, pénztárnok Schaffer Lajos, titkár Fischer Sándor, rendezőség: Márkus Henrik, Hern József, Deutsch Lajos, Mészáros N., Spitzer József, Krausz Lajos. A rendezőség az erkölcsi siker érdekében mindent el fog követni.

Közgyűlés. A zombori fogyasztási egyesület november hó 6-án d. n. 3 órakor basa-utcai irodájában közgyűlést tart, melyen az üresedésben levő elnöki, titkári, aligazgatói és ellenőri állásokat fogják betölteni.

Tanítóválasztás. A román. kath. iskolaszék főtiszt. Garay József ker. esperes-plébános elnöklete alatt f. hó 25-én tartott ülésén, az üresedésben levő tanítói állásra Orselbacher György bajmoki tanítót választotta meg egyhangulag.

Amerikába! Megjődtek a yankeek is a kolérról. Nem érzik be a magyarországi kivándorlókat. Ezt tudatja egyik legutóbbi rendeletében a belügy-miniszter.

Póttartalékosaink. A cs. és kir. és honvéd zászlóaljunknak is most folyik a póttartalékosok kiképzése. Nyolc hétére hívták be a legényeket s a cs. és kir. póttartalékosok gyakorlata a jövő hó 27-én ér végett, a honvédségéké pedig — minthogy okt. 6-án vonultak be s nem I-én — dec. 1-én. A honvéd póttartalékosok nov. 3-án tartják meg harszerű céllövésztüket.

Ellenőrzési szemlék elhalasztása. Nem csak — amint már jeleztük — az ó-becsei, hanem a zentai járási és a Zenta városi ellenőrzési szemlék is elmaradnak az idén. A napokban már közölte az erre vonatkozó határozatot a honvédelmi miniszter a vármegyei törvényhatósággal. Az intézkedés oka az, hogy a járványra való tekintettel veszedelmes lenne a nagyobb csoportosulás.

Tanítóválasztás. Kiss Pál, zombori zenetanár, Bezdánban 38 pályázó közül községi tanítóvá választotta, a rozsnói főgymn. tanárrá kinevezett Burkovits Lajos helyére.

A bács-bodroghmegyei helyiérdekű vasutak igazgatósága november hó 5-én tartja meg közgyűlést.

A vasárnapi fölolvások. Az iparosok részére tartandó fölolvások ügye szóba került a napokban a szegedi kereskedelmi és iparkamara közgyűlésén. Kulinyi Zsigmond titkár jelentette, hogy a kamara határozatához képest az elnökség megette előzetes intézkedéseit a vasárnapi nyilvános előadások rendezése ügyében. A kertület városai közül Szabadkán, Zomborban, Baján, Ujvidéken, H.-M.-Vásárhelyen és Szentesen tervezi az elnökség ily előadások rendezését és ottani hivattott egyéneket kért föl az ügy előkészítését intéző testület alkotására, melyre bizandó lesz nemcsak az előadások számának, hanem a helyi viszonyokhoz alkalmazkodó programjának megállapítása is, természetesen annak szem előtt tartásával, hogy az előadások anyaga főleg a kísérleti természetű, a földrajz, a szépirodalom köréből volna vevendő és hogy e mellett ki lehetne terjeszkedni az ipartörvény gyakorlati ismertetésére, egyes aktuális közgazdasági és társadalmi kérdésekre, a betegsegélyezési ügy népszerűsítésére és általában mindarra, ami kiválóan a kisebb műveltséggel bíró munkáskörök ösmereteinek gyarapítására és életfelfogásuk helyes irányba való terelésére alkalmas, anélkül, hogy titfelmet farszót elméleti fejtegetésekkel az ily előadások vonzóerejét csökkentené. Figyelmébe ajánlotta az elnökség az intézőknek, hogy az előadások tartására első sorban az erre vállalkozni kész helybeliek volna a főkérdések, kik közül az idővs céllért legkeveseb, hajlandók lesznek ily irányban értékesíteni a maguk tudását nemcsak a hivatásos tanárok, de azok a művel kereskedők és iparosok is, kik gyakorlati ösmereteiknek és tapasztalásaiknak közlése által segíthetik elő a nyilvános előadásokkal összekötött céltokat, melyek előmozdítása végett az elnökség késznek nyilatkozott arra is, hogy amennyiben az intézők véleménye szerint a rendezendő előadások iránt az érdeklődést egy-egy vidéki fölolvás közreműködése, lényegesen fokozhatná, esetleg a szegedi tanárok vagy a kamara titkárai közül is küld ki fölolvásokat.

Himen. Riebel Károly zombori kir. adótitst e hó 19-én eljegyezte Reichert Ilonkát, néhai Reichert József örös leányát.

Pályázat van hirdetve a zombori kir. törvényszéknél betöltendő jegyzői állásra két heti határidővel.

Tűz. Csantavéren f. hó 24-én Toldi Péter háza, — mely koresmának volt kiadva — a reggeli órákban kigyulladt és a rajta lévő éghető részek teljesen leégtek. A kémény igen rossz állapotban lévén, a tűz valószínűleg onnan keletkezett, hogy azon reggelen fűtöttek és talán valami szikra a kéményen keresztül a padláson gyűlékony anyagra esett.

Alapszabályok. A hódásági kaszinó módosított alapszabályai, valamint a csurogi önkéntes tűzoltó egyesületi is, a belügyminiszteri jóváhagyással elláttattak.

Választás. Feketehegyen községi irnokká Kovács Antal választott meg.

106 kis koporsó. Sok hely pusztit a difteritisz a kis ártatlanok között. Petrovác községében is sok anya gyászol; ma-holnap kihál az egész legfrissebb nemedék, alig alig lesz ott gyerek. Ugy öldöklő őket tömegesen a difteritisz. A múlt hónapban 204 gyermeket fojtogatott a szörnyű betegség és meg is fojtott áldozataiból 106 gyermeket. Egy hónapban 106 kis koporsót fogyasztott a kis község, minden nap 3—4-et.

Közgyűlés. A zenta-adaí oromaltali lecsapoló társulat e hó 29-én tartja közgyűlést.

Elhagyta a gyerekeit. Az apjuk munka után ment Szerémségbe, az anyjuk meg a kátyi erdőben elhagyta őket és eltűnt. A 3 kis gyerek utnak indult és elvetődött Ujvidékre. Ugy találták meg a napokban a rendőrök ögyelgésük közben. A legidősebb is csak 10 éves. Ruházatuk gyatra rongyoskábból állott s a mikor rálatáltak, az éhség majd megvette már őket; dideregtek és sirtak a szegénykék. Az ujvidéki rendőrség pártfogásába vette a kis csemetéket, adott nekik ruhát és ételt, de meg is indította a nyomozást a gonosz aszszony ellen.

Elköltözött orvos. Dr. Zsvikovics György orvos, Zsvikovits Döme zombori gör. kel. plébános fia, városunkból a szerémségi India községbe költözött, hol 800 ft évi fizetéssel községi orvosnak választották meg.

Hét krajcáros bélyeg pör. Ha a Scribe vigjátékában egy pohár víz miatt háboru üt ki, mért ne indulhatna meg valóságban 7 krét egy, éveken át huzdó bosszu pör? Már jó régen indult meg a történetje. A „Zentaí Ellenőr” szerkesztője és kiadótlajdonosa, Reitman Ferenc, évekkal ezelőtt nyugtát adott valakinek hat forintól. Erre a nyugtára ragasztott egy szerencsétlen hét krajcáros bélyegét is. Valami szemfüles finne kisütötte, hogy ez a hét krajcáros stempli már volt valahol használatban. Tényleírast készített és megindult a pör. A jövedéki vizsgálat összes bosszantásait átszenvedte Reitman, de nem engedte a „jussát.” Védte magát. Ó jó bélyegét ragasztott ugymond, csak a pennája hegyén volt valami és ezzel ejtett tintafoltot a bélyegen. Am a pénzügyőrség nem azért pénzügyőrség, hogy minden szót elhiggyen; fölkiültde a bélyegét az államnyomdájának. Itt aztán tizetesen megvizsgálták a fölragasztott értékpapírt. Visszaküldték. A bélyegét csakugyan használnak minősítették. Reitman ennek nem akart hitelt adni. Lássuk, mit szól hozzá a törvényszék. Ekkorra a peres iratosomó egy kilogrammyi sulyra szaporodott. A törvényszék bujta, tanulmányozta a „fontos” ügyet, referáltak, indítványoztak, végeztek és határoztak. Utóljára eldölt a dolog, a törvényszék Reitman Ferencet vétkesnek találta és ezért két forint pénzbüntetésnek a megfizetésére kötelezte, mely összeg beszerezhetlenség esetén tizenkét órai szabadságvesztésre lézen átváltoztatandó. Csak hogy Reitman ebbe nem volt hajlandó belenyugodni. Főlebb vitte az igazságát. A napokban ítélt ügyében a szegedi kir. ítélő tábla és kimondotta a főlebbezhellen szentenciát: az első bíróság ítélete helyben hagyatik. A hét krajcáros jövedéki kihágás által megbontott társadalmi rend immár helyre van álltva.

Művészet és irodalom.

Irodalmi esemény számba megy a „Magyar Gêniousz”-nak legujabb száma. Páratlanul áll meg a külföldi szépirodalmi lapok között is e szám, ugy a szö-

vegnek magas irodalmi értéke, gazdagsága és aktualitása, valamint a gyönyörű illusztrációk egész sorozata által. Legelső helyen kell kiemelnünk, hogy a „Magyar Gêniousz” jelen számában kezdi meg Gonda Dezső „Agnes” című nagyérdékű regényét. Gonda Dezső a legkiválóbb magyar novellisták egyike s elbeszélői fényes tehetséget ez érdekesítő regényben pazaran csillogtatja. A mese érdekes szövését egyesíti a lélektani elemzés bravúrusságával, a jellemek hü rajzát az események rohamosságával. Megragadó érzelmeivel, gyönyörű magyaros nyelvezetével, plasztikus leírásával olyan regényírónak mutatkozik, a ki hivatta van helyet foglalni a legelső közt. Ugyancsak e számban nyitja meg a „Magyar Gêniousz” „Orvosi szalon” című rovatát, melynek vezetésehez sikerült megnyernie az orvosi és irodalmi körökben egyaránt nagyrabecsült orvost és író, dr. Feleki Sándort. De hogy megközelítő képet adjunk a „Magyar Gêniousz” e számáról, közöljük tartalomjegyzékét: A főthi dal jubileuma (három képpel). Salamon Ferenc (arcképpel). Tennyson lord (arcképpel). A német császár Bécsben (kép). A távlovaglás (két képpel). Gonda Dezső: Agnes (regény). Cerri Gyula: Műszaki csapatunk újjászervezése. Bede Jób: Szegényes temetések. Vértési Dezső: Az égi naplókban. Dr. Feleki Sándor: Orvosi salon. Róna Béla: Erdőben. Képek: Mária Terézia főhercegnő. A német távlovagló Kisbőren. A vén büös. Kólera-képek. Arcképek: Vörösmarty; Salamon Ferenc; Tennyson; K. Kopácsy Juliska; Reizenstein főhadnagy. A „Magyar Gêniousz” a legszebb, a fényes, de e mellett olcsó lap, melynek előfizetési ára egész évre 10 ft, félévére 5 ft, negyedévre 2 ft 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI. Aradi-utca 8. sz.

A „Vasárnapi Ujság” október 23-iki száma a következő tartalommal jelent meg: „Tennyson Alfréd” (Arcképekkel és képpel: 1. Tennyson Alfréd. 2. Tennyson fiatalkori arcképe. 3. Tennyson aldworthi kastélya, a hol meghalt. 4. Tennyson dolgozó-szobájában. 5. Tennyson a halálos ágyon.) — „Tennyson költeményeiből: 1. Bucsu a pataktól. (Képpel.) 2. „A várakozó.” Szász Károlytól. — „Bevezetlen beszélek.” Irta Szalagub (Solohub) gr. Az orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső. — „Renan és Árpád.” Király Páltól. — „A király futása.” Elbeszélés, írta Baksay Sándor. (Cserna Károly rajzával.) — „Magyar nő levele Dél-Afrikából.” — „A világ legnagyobb könyvtárai.” — „Hieronymi Károly.” (Arcképpel.) — „A főthi dal jubileuma.” (3. képpel, Cserna Károlytól és Linek Lajostól. 1. Vörösmarty elszavalja a „Főthi dal”-t. 2. A főthi gunyhó, a hol Vörösmarty a „Főthi dal”-t írta. 3. Fay András nyári laka főthi szőlejtében.) — „Abdul Hamid szultán jubileuma.” — „A bécs-berlini távlovaglás.” (3. képpel: 1. Az ő felsége által az első német lov: rak fölajánlott emléktárgy. 2. Miklós Aladár főhadnagy megérkezése Berlinbe. 3. Osztrák magyar és német tisztak találkozása utközben.) — „Londoni divatlevél.” (Divatképekkel.) — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Mi újság; Sakkjáték; Képtalány stb. rendes rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 ft, a Politikai Ujdonságok-kal együtt 3 ft. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. szám).

Színház.

Kedden, okt. 25-én mutatta be a társulat ebben az idényben az első Shakespeare-darabot, színehozta a *Lear királyt*.

Rakodezaynak drámai tehetsége ismert már az ország minden részében. Hiszen csak nem régen is nagyobb körutat tett társulatával, mely alkalommal kizárólag klasszikus drámákat hozott színre. Rakodezay drámai művészete mindenfelé sikert aratott s a merre járt, mindenütt elismerés kísérte. A klasszikus előadásoknak mindig az ő személye képezte a központját, ő mutatta be az igazi drámai erőt és nagyobb tehetséget igénylő szerepeket. Ismerjük már mi is Rakodezayt, valamikor zsúfolt házat hoztak össze nálunk is a drámai.

Annál inkább csodáljuk, hogy a *Lear király* előadásakor nem telt meg egészen a ház. Már kizárólag az ő művészete is megérdemelte volna azt. No de nem azt akarjuk ezzel konstatálni, mintha a közönség éppenséggel részvétlenséget tanúsított volna *Lear király* iránt. Volt azért igen szép publikum, csak hogy nem volt annyira tömött, mint Rakodezay zombori első drámai szereplésekor.

A társulat, a mint most már határozottan tapasztalhattuk, kiváló szerencsével van megalkitva. — Kifünő operette előadásokat volt alkalmunk láthatni s e mellett a drámai darabok terén is kiváló erőket láthatunk. A mai előadás után meg éppenséggel arról győződöttünk meg, hogy a drámai szakban sokkal erősebb tehetségek vannak, mint pl. az operettiben. Rakodezay pl. a vidéki színpadok nagy ritkasága, sőt alig hisszük, hogy párja is akadna. Mellette kiváló drámai erőnek bizonyult Bihari is.

A Rakodezay *Lear*-je és Bihari *Edgar*-ja (a „szegény Tamás”) voltak az előadás kimagasló szerepei, úgy hogy a többi szerepek ezek mellett csak kevésbé domborodtak ki. Rakodezaynak már a maszkja is kitünően ábrázolta az öreg királyt, előadása meg mindvégig megálló erővel tükrözte vissza a hős lelki állapotát. Már a mikor a leányainak durva hálátlansága miatt átkokra fakad a vad kétségbeesés hangján, elragadta a hallgató lelkét s mindvégig lebilincselve tartotta. Ugy találtuk, hogy nem valami erőteljes a hangja Rakodezaynak, de a hanghordozás változatainak ügyes alkalmazása s ebben a finomabb árnyalatok kiténtetése, főleg pedig a kifejezőteljes, markans gesztusok azok, a melyek előadását oly művészi magasságra emelik. Sokszor egyszerű balk beszéddel milyen hüen kifejezte azt a megindító lelki állapotot, a melyet éppén úgy esetelhetett volna erősebb hangok alkalmazásával is!

Az őrlült jelenetei különösen magukra vonták a közönség figyelmét, úgy annyira, hogy a szerencsétlen bujdosó király sorsa iránt a legmélyebb részvétet tudta fölébresztetni.

A vidéki színpadokon csak nagy ritkaság lehet az olyan alakítás, a melyet Rakodezay mutatott be.

Mellette első sorban Biharit kell kiemelnünk, aki *Edgar* szerepében szintén nem mindennapi tehetségről tett tanúságot; az őrlülténekné szimulálását föltűntető részét a szerepek szintén nagy erőt igényel. Biharinak hatalmas hangja van, kiválóan alkalmas arra, hogy a szenvedélyek és indulatok legféltlenebb kitérőseit is hiven tesse le azzal. A szegény Tamás jelenéseiben szinte megberzongtatta a hallgatót.

ki Co
öszin
inkát
ott, a
séget
dulat
házo
minc
publi
derfii
elen,
és eb
náln
előad
vagy
akari
vágya
sasá
viszo
el egy
baráji
a „Cs
tele,
tes, u
kimon
mikor
örült
a mi
dolt
városh
itt vas
stb. az
rűlnie
jobbá
kus sz
bácsi,
alakj
den ar
hogy k
emelni
fölsoro
I
első fo
kizáról
E
S
sziniga
leánya
baváik
Rakode
nem na
dult kö
különné
terület
M
hol tud
dennap
megbét
távirat
ma reg
elő nem
nap ó a
26-án k
megbete
A
legény.
kolera
lerába
is nem
között
A
tálva
Csiplic
Pertik
megbe
érkezt
H
teljesen
Zom
A
gokhoz
A
igazgat
tember
konstat
árakra
után si
bizosít
követke
ság a
nak a
bizosít
bírói c
érdeke
kedezm
E
akkor
eszméj
keztet
összes
annál
ésik k
ezenné
felfogot

Meg kell még emlékeztünk Várhídi Rózsáról is, aki Cordeliában teljesen kifogástalan játékot mutatott be; szinte érzéssel és hiven adta szerepét, mintha ő is inkább a drámai s nem a naiv elem felé hajlana.

Pesti udvari bolondja is kitünő volt; különösen ott, ahol urát bujdosásában kíséri; az urához való hűséget nagyon szépen fejezte ki minden legapróbb mozdulatával.

Szerdán, okt. 26-án Jakóbi és Lauff *Bolondok háza* c. bohózat adatott.

Sikerült darab sikerült előadásban.

Jóízű humor vonul végig a darabon, elejétől fogva mind a három fővonáson át; olyan komikum, amilyen a publikumot folytonosan képes nevetetni, alladóan képes derűtlenségben tartani. Csöndes, szelid benne a nevetető elem, de egészséges és kifoghatatlan forrásból fakad és ebben áll a mű érdeme. De hogy olyan sikert ért el nálunk, a milyent tényleg elért, azt nagyrésztben az előadás kitünőségének köszönhetjük.

Az első felvonásban egy budapesti kávéházban vagyunk, ahol egy vidéki magánzó is megjelenik; látni akarja a főváros összes nevezetőségeit, s legfőbb vagyis egy örültek házában megjelenni, az örültek társaságában; unokaöccsének nagyobb összeget ígért s viszonzásul csak arra a szívességre kéri, hogy vezesse el egy valami ilyen intézetbe. Az öccse és ennek egyik barátja összebeszélnek s megállapodnak, hogy elvezetik a „Családi otthon” vendéglő egyik estélyére s elbitetik vele, hogy magán elmegyógyintézetbe vitték. Természetesen, hogy itt a jó atyafi mindenkit örültek néz s ebből kimondhatatlan furcsaságok kerekednek, úgy hogy a mikor hazatart, egyenkint jönnek utána az ő vélt örülteji holmi megkezdett ügyek elintézése végett. De a mi jó öregünk sorra bezárja őket egy-egy szobába, azt híven még mindig, hogy csakugyan örültekkel van dolga, akik megszöktek az intézetből. Sürgönyöz a fővárosba a „Családi otthon” igazgatójának, hogy örülteji itt vannak, hozzon kényszerbonyost, markos embereket stb. és vigye vissza őket. Persze most már ki kell derülnie a tévedésnek, mire a felek mind megbékülnek.

Az előadás — ismételtük — egyike volt a legjobbaknak, miket az idén láttunk.

Rakodczayt újabb oldaláról ismertük meg. Komikus szerepet adott, a vidéki, kissé nyársolgáriás nagybácsit, Ormait mutatta be épp olyan sikerrel, mint drámai alakjait szokta. Minden mozdulata és szavainak minden árnyalata olyan sokat mondó, olyan kifejező volt, hogy kitünő sikert aratott ezzel is. Mellette ki kell emelnünk Szabónét, Pestit, Fehérvárit, Bérczinét, de akár fölsorolhatnók a színlapon lévő összes neveket is.

De külön meg kell itt dicsérnünk a rendezést. Az első felvonásbeli kávéházi komikus mozgalmasság pl. kizárólag ennek köszöni sikerét.

Egyike volt a legsikerültebb előadásoknak. **Színházi hír.** Említettük, hogy Rakodczay színigazgató Budapestre jött, hogy a „Fanchon asszony leánya” című új francia operettet meghallgassa és ha beválik, előadási jogát megszerezze. Mint értesültünk, Rakodczay a darabot annyira fríválnak találta, hogy nem merné nálunk előadatni.

Kolera a megyében.

Örvendetes jelenség a legutóbb szerencsétlenre fordult közegészségügyi állapotokban, hogy a kolera, mely különben sem öltött valami nagy mérvet megvényk területén, — a napokban alaposan esőkent.

Mindennap érkezik sűrűnyű tudósítás *Titeltől*, a hol tudvalegőleg legelőbb lépett föl a járvány, és mindennap azt sűrűnyűzik, hogy „az utolsó 24 órában újabb megbetegedés nem fordult elő.” A tegnapi (okt. 27-iki) távirat is azt mondja, hogy a „tegnapi reggeli 8 óráig ma reggeli 8 óráig sem megbetegedés, sem halálettel elő nem fordult, kezelés alatt áll két beteg.” Titelen 5 nap óta nincs újabb koleraeset, a régi betegek közül 26-an kettő meghalt.

Ujvidékről e hó 25-én sűrűnyűzték, hogy ott 5 megbetegedési és 2 halálettel fordult elő.

Apatinban Lakatos József, nemes militicsi, molnár legény, ki ott alkalmazásban állott, 24-én este felé koleraiban megbetegedett és 25-én reggel 8 órakor elhalt.

Uj-Veházonon e hó 20-án meghalt egy ember koleraiban. A boncolásnál és temetésnél segédkező ápoló is nemsokára megbetegedett és az ázsiai kolera tünetei között e hó 25-én meghalt.

O-Palánkán egy ottani sűrűnyű szerint — konstaltva van az ázsiai kolera föllepte s az *O-Becsén* elhunyt Csiplics Milos esetére vonatkozólag is konstaltta dr. Pertik tanár az ázsiai kolera. De itt ezen eset óta újabb megbetegedés nem fordult elő s már O-Palánkáról sem érkeznek idevonatkozó tudósítások.

Hibető tehát, hogy a megye területén csakhamar teljesen megszünt a járvány.

Zombori fogyasztási szövetkezet.

A zombori fogyasztási egyesület mint szövetkezet a tagokhoz a következő körlevelet boesájtotta ki:

Igen tisztelt tagtárs ur!

A „Zombori fogyasztási egyesület mint szövetkezet” igazgatósága október hó elején ülést tartott, hogy a szeptember havi üzleti eredményt megállapítsa, s örömmel konstaltta, hogy a szövetkezetnek rövid l. és a gyarmatárakra való tekintettel mondhatni 1/2 hónapi működése után sikerült 15000 frt forgalmat teremteni, mely forgalom biztosítéka a szövetkezet létjogosultságának s alapja azon következtetéseknek és reményeknek, melyeket az igazgatóság a szövetkezet jövőjét illetőleg vár és táplál.

Ily forgalom mellett már fönmálthatunk s tagjainknak a helybeli kereskedőkkel szemben már némi előnyöket biztosíthatunk. Célnak azonban nem az, hogy csak némi előnyöket biztosítsunk, de tagjainknak sem lehet érdeke csak ez, hanem az, hogy a lehető legnagyobb kedvezménynek részesüljenek.

Ezen cél elérése — mely közös célunk — pedig csak akkor lehetséges, ha tagjaink a szövetkezetes nemes alap-elméletét, a kölcsönös támogatást szívókönt hordják. Szövetkezetünknek pedig a kölcsönös támogatás abban áll, hogy összes tagjaink összes a szövetkezetnél fedezhető igényeiket annál fedezzék, mert ennek ellenkezője az üzletreszek terhére esik. Kis áldozat ez, mire az igazgatóság a szövetkezet tagjait ezennel felkéri. De áldozat-e az, ha a tagoktól saját jól feljogott érdekeik megvédését kérjük oly módon, hogy

őket jobb és olesóbb áruról és jó mértékűl biztosítván, csak arra kérjük, hogy szükségleteiket saját maguktól szerezéské be? mert hiszen a szövetkezet üzlete mind-egyikünk részbeni tulajdona.

Beismerjük azt, hogy a midőn a szövetkezet megindult, többrendbeli kezelési hiányok voltak, ugyszintén azt, hogy egyes árucikkék hiányoztak. De a kezdet mindennütt nehézségekbe ütközött s ezen kezdeten átesvén, önézetesen mondhatjuk, hogy a hiányokat minden tekintetben pótolni sikerült.

Felhívjuk figyelmét az igen tisztelt tagtársainknak arra, hogy a kiadott árjegyzékben hiányzóknak jelzett árucikkék már beszerezettek s a raktárban kaphatók, különösen rum és thea az olesótól a legjobb minőségig kapható. — Igyekeznünk fogunk a pótlárjegyzéket, esetleg egy teljes új árjegyzéket minél előbb közreboesájtani, addig kérjük a raktárban kifüggesztett helyesbített árjegyzékből venni tudomást, s kérjük továbbá arra, hogy ha oly árura volna szükség, mely a jegyzékben nem fordul elő, arról bennünket haladéktalanul értesítsenek s igyekeznünk fogunk az ily hiányzó dolgokat utánszerezni.

Együttal újból figyelmeztetjük a tagokat, hogy a szövetkezetnél a befizetések erejéig hitelvárlás eszközölhető, csakhogy ez esetben az évezett hitel az összegre, és a befizetett üzletreszekre való tekintet nélkül a következő hó elején pótlandó, és kérjük, hogy ugy ezt, valamint az üzletreszt is minden hó 1—2-án kiegyenlítsék. — és ne várják, hogy az egylet ezt közege utján sürgesse, mert ez az eljárás költségbe kerül, ami minden tag érdekében mellőzendő.

Tudomására hozzuk még igen tisztelt tagtársainknak, hogy a *lós elárúsítás már a legközelebbi jövőben kezdetét fogja venni* s kérjük előre is az ez ügybeni nagybecsű támogatást, valamint közöljük, hogy tervbe vétett egy állandó bizományi tüzelő anyag raktárnak létesítése is.

Kérlelmeink ismétlése mellett maradjunk tagtársainknak *üzletüket* újlag figyelmébe ajánlván,

Zombor, 1892. évi október havában

kiváló tisztelettel

„A zombori fogyasztási egyesület mint szövetkezet” igazgatósága.

A hajózás és a kolera.

A hajókon a koleraiban megbetegedetteknek vagy elhaltaknak partraszállítása és a koleraiban megbetegedettek vagy elhaltakat szállító hajóknak vesztegár alá helyezése és fertőtlenítése tárgyában a m. kir. belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök úrral egyetértőleg a következőket rendeli a kereskedelmi miniszter:

Ha valamely hajón (akár gőzös, akár evezős hajón, dereglyén vagy ladión) kolera, vagy koleraiban megbetegedés történt vagy épen halálettel állott be, köteles a hajó vezetője a hajó fertőzött voltát felismerhetővé tenni. Az ezen célra használandó jelzések a következők.

Nappal mindenféle hajóra nézve különbség nélkül, egy élénk sárgaszínű háromszögű csueslobogó a hajó árboc — vagy őrfáján vagy (kisebb nyitott hajóknál), egy külön zászlónyélen.

Éjjel, 1. gőzhajóknál a) menetközben egy zöld fényvel égő lámpa, a jelzőlámpák szekrényének közepével egy magasságban, a hajó jobb oldalához megköthető lobogó-zsinórra; b) ha azok horgonyoznak vagy a parthoz kikötve vannak, a szabályszerűen viselt (hajóz. rendszab. 77. § a) zöldfényű lámpán kívül, azzal egy magasságban függő fehérfényű lámpa; — 2. mindenemű gőzörore be nem rendezett hajónál, ugy menés, mint állás közben a jármű fedelzetének vagy tetőzetének legmagasabb részén a jármű hosszában egymásmögött 50 centiméter távolban elhelyezett 2 db világos fehérfényű s minden oldalról jól látható lámpa.

Azon állomásokon, illetve községeknél, hol a fertőzött hajók részére a megállóhely ki van, vagy ki lesz jelölve, a hajó megérkezvén, ezen kijelölt helyen, különben pedig a rendes állomás helyen kikötnek.

A hajókról mindaddig, míg a hatósági közegek az orvossal meg nem érkeznek, senkinek kiszállnia nem szabad, valamint reája is senki fel nem szállhat.

A beteg vagy halott ezután a hatóság által a megfelelő óvintézkedések mellett a hajóról kiszállítván, addigi fekhelye azonnal lezáratik, ha utasok vannak a hajón azok egyenkint a hajókijárája előtt vagy a kikötő hajón vagy a hatóság által kijelölt más alkalmas helyen fertőtlenítvén, a hajót elhagyják. Miután minden podgyász kihordatott és a szűkséghez képest fertőtlenített, a hajó alkalmas helyen horgonyra áll és vesztegár alatt tartatik. Ezen idő alatt rajta a szabályszerű alapos fertőtlenítés, szellőztetés stb. a hatóság felügyelete alatt elvégeztetik és személyzete folytonos egészségügyi megfigyelés alatt tartatik. A hajónak ezen vesztegára legelőbb is a betegség mivoltának megállapításáig tart és ha a szakvizsgálatok a koleraiban fenforgását biztonsággal kizárják a hatóság által azonnal feloldatik. Megállapított ázsiai kolera esetén azonban a személyszállító hajók az eset, vagy újabbnak előfordulásakor az utolsó eset feltérítésétől számítva legalább is 10 napig, vontató gőzöcsök 8 napig, uszályhajók, dereglyék, tutajok stb. ugyancsak 14 napig szigorú vesztegár alatt tartatnak; a vesztegár megszégése az 1878. V. t. c. 316. § a szerint hat hónapig s illetőleg 3 évig terjedhető foghízáll büntetettik. A ruhájukban és podgyászokkal együtt alaposan fertőtlenített utasok utjokat tovább folytathatják, azonban azon törvényhatóság, melynek területére mennek, illetőleg a község is, megérkezőikről előre tudósítatik, nekik maguknak pedig szigorú megtartás terhe alatt megfogytatik, hogy megérkezőikkor azonnal jelentkezzenek és lehetőleg még a pályaudvarról vagy hajóállomásról a hatóságot tudósítsák. Az utasok vesztegár alá helyezése a hajón nem ajánlatos, a szárazföldön pedig csakis külön kikérendő miniszteri engedély alapján alapos okok fennforgása esetén engedhető meg. A lehetőség szerint mégis azon utasokra nézve, kik a koleraibeteggel érintkezésben voltak és általa fertőzve lehetnek, azon kedvezmény, mely a fertőzött helyről érkező egyéb utasoknak meg van adva t. i. hogy első letelepedési helyöket az 5 napi észlelési időn belül, új megtelepedési helyök előre értesítése és addig egészségesen kiállott észleltetési idejűk beszámítása mellett elhagyhatják, megvonandó és tartoznak az egész 5 napi egészségügyi észleltetést, szabadon bár, de első megtelepedési helyökön kiállani.

Oly hajóállomásokul, melyeken a szóban levő hajók betegek vagy halottjaik kiszállítása és vesztegárunk kitöltöhetése végett kiköthetnek, a következők jelöltetnek ki:

1. A Duna mentén: Pozsony, Győr, Gönyő, Komárom, Esztergom, Szob, Nagy-Maros, Vác, Szentendre, Budapest, Ercsi, Adony, Dunaföldvár, Paks, Baja, Szekeső, Mohács, Bezdán, Apatin, Német-Palánka, O-Futtak, Ujvidék, Orsova s másodsorban Bázias és O-Moldova is.

2. A Tisza mentén: Szolnok, Csongrád, Szeged, Ó-Kanizsa, Ada, Moholy, Török-Becse, Títel.

3. A Dráva mentén: Bacs. Ezen sorozatra a horvát területen fekvő alkalmas állomásoknak kiegészítése iránt a horvát, szlavon, dalmát bán úrral egyetértőleg külön rendeletben fogok intézkedni.

Jelen rendelet a hivatalos lapban történt közzétételével azonnal hatályba lép.

Budapesten, 1892. október 20-án.

Lukács s. k.

Naptár. Október.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
28 Pént.	Sim., Juda ap.	Simon, Juda	16 Longin
29 Szom	Narcis pk.	Narcis	17 Ozeás prof.
30 Vas.	B 21 B. Zenob. B 20 Tr.	Kem. 18 D 21 Luk. ev.	
31 Hétfő	Farkas pk. Ref. eml. ün.	19 Joel pr.	
1 Kedd	Minden szent. Vidor	20 Arthem.	

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

7373. szám.

kg. 1892.

Pályázat.

Prigl.-Szent-Iván községében rendszeresítve levő és évi 100 frttal javadalmazott végrehajtott állásra pályázni kívánók kérvényüket folyó hó 30-ig bezárólag ezen szolgabírósnágnál nyújtsák be. Apatin, 1892. évi október hó 15-én.

RIBICZEY BÉLA,

2—2

főszolgabíró.

A valódi

TORD-TRIPPE

kiirt patkányt, egeret és vakondot anélkül, hogy más háziállatokban kárt okozna.

Ezen szer sem Arsenikumot, sem Strychnint, sem Phosphort vagy más a hányást ingerlő szert nem tartalmaz és háziállatoknak teljesen ártalmatlan.

Ára egy csomagnak 50 kr.

Ezer forintot fizetek annak, ki bebizonyítja, hogy egy a **Tord-Trippe** felülmuló szer létezik, mely főképen — mint ez — a háziállatoknak nem árt, míg ellenben más phosphor-vegülek elpusztít kutyát, macskát és legkellemetlenebb büzt terjeszt.

A. COUSSEAU Traverse Gazzino Marseille,

a francia, belga és olasz államvasutak szállítója.

Egyedüli raktár részére:

SZTRILICH ZSIGMOND úr

fűszerkereskedésben

az „Arany szarvas”-hoz. 8—1

Pályázati hirdetmény.

A bacs-földvári izraelita hitközség egy 4000 frt erejéig építendő iskola és tanítói lakra, mely előbbi egy 50—60 gyermekre szóló utcai tanterem, utóbbi pedig három szoba, konyha, éléskamra, kamra, padlás és pincéből álljon, pályázatot hirdet.

Vállalkozni kívánó szakértő iparosok, kik üzletök vitelére törvényes képesítéssel és hatósági engedéllyel bírnak, fölkértnék, hogy építési terveiket és költségelőirányzatukat f. évi november hó 15-ig bezárólag a bacs-földvári izr. hitközség elnökségéhez anynyival inkább igyekezzen beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az elfogadott és jóváhagyott tervezet 40 frttal fog díjaztatni. Az árlejtés megtartásáról pályázók az elnökség részéről értesítettnek fognak. Bacs-Földvár, 1892. október hó 21-én.

Fürst Samu,

hitk. jegyző.

Grosz Fülöp,

hitk. elnök.

2—2

Hirdetmény.

A nagyérdemű gazdaközönségnek szíves figyelmébe ajánlom faiskolám és tenyésztel-
pemről ujjonnan megjelent árjegyzékemet,
melyet kívánatra bárkinek bérmentve megküldök.

Faiskolám és tenyészteltem (mely ed-
dig kilenc esetben lett kitüntetve) személyes fel-
ügyeletem alatt áll, miért is minden kiadott
gyümölcsfa, rózsza, fenyűfa stb. nemkülönben
fajbaromfi, galamb, házinyul tisztavérűsége-
ről, úgy a fajbaromfiok csirakéességéről
és annak valódiságáról, mivel minden egyes faj
a legszigorubbán elkülönítve a legpontosabb fel-
ügyeletem alatt tenyésztetik, a **jótállást ma-
gamra vállalom.**

Mindazon érdeklődők, kik faiskolámat és
tenyészteltemet becses látogatásukkal megtisz-
telné óhajtják, a legelőzékenyebb fogadtatásban
részesülnek. Legcélszerűbb a fegyverneki (m.
áll. tiszai vonal) vaspálya állomáson szállani le,
hova, ha pár nappal előbb értesítetem, fogato-
mat a legnagyobb készséggel küldöm.

Tisztelettel

DOLHAI PETROVAY GYÖRGY

Nagy-Kürüben,

3-2

(Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye).

Tanítói pályázat.

Öt tanteremmel bíró karavukovai községi
német-magyar népiskolánál egyik tanítói állás
üresedésben lévén, erre ezennel folyó évi no-
vember hó 6-ig pályázat nyitattik.

Jövedelem: készpénzben 400 frt, azonfölül
szabad lakás házi kerttel. Ismétlő iskola tartá-
sáért külön díj nem jár.

Pályázni óhajtók kellően felszerelt folyamod-
ványukat a községi iskolaszékre címezve alul-
írottakhoz küldjék be.

Karavukován, 1892. évi október hó 24-én.

Turnovszky Rudolf,
iskolaszéki vál. elnök.

1185. szám.

1892.

Pályázati hirdetmény.

Uj Soóvé község elöljárói részéről leköszönés
folytán üresedésbe jött egy gyalogrendőri állásra
ezennel pályázat hirdettetik. Javadalmazása évi
240 frt havonkénti részletekben. A ruházatot a
megválasztandó sajátjából köteles beszerezni.

Pályázni óhajtók felhivatnak, hogy szabály-
szerűen felszerelt kérvényüket alulírt elöljáróknál
folyó évi november 10-éig nyujtsák be, ké-
sőbb érkezők nem fognak figyelembe vétetni.

Uj-Soóven, 1892. évi október hó 20-án.

Hartmann János, **Haller Lajos,**
jegyző. 2-2 bír.

Helybeli jó házból való fiu
tanoncul felvétetik

Metz József

2-2 vegyeskereskedésében, Bajai-ut.

672 szám.

1892.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c.
102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a
zombori kir. járásbíróságnak 4905/1892. sz. a kelt
végrehajtást rendelő és a zombori kir. járásbíróságnak
10665/1892. sz. a kiküldetést tartalmazó végzése foly-
tán Rákin János zombori lakos javára öz. Jokor Mi-
losné, Jokor Lyuba, Jokor Obrát és Jokor Száva ellen
700 frt tőke, ennek 1891. évi november hó 18. nap-
jától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 74 frt
35 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési
végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 554 frtra
becsült ingóságok, u m gabona, juhok, sertések és
lovak nyilvános árverés útján el fognak adatni.

Mely árverésnek a 10665/1892. sz. kiküldést ren-
delő végzés folytán a helyszínén, vagyis Zomborban
a város háza udvarán leendő eszközlésére 1892. évi no-
vember hó 4. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűze-
tk és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegy-
zéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen
árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében
a legtöbbit ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni,
a netalán elsőbbségi igénylők pedig felhivatnak, mi-
szertint jogaikat az említett t. c. 111. és 112. § a alapján
az árverezés megkezdéséig érvényesítsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi
LX. t. c. 108. § a szerint fiz-tendő.

Kelt Zomborban, 1892. évi október hó 18. án.

Styrum Mór,
kir. bírósági végrehajtó.

É R T E S I T É S.

Van szerencsém Zombor és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomá-
sára hozni, miszerint helyben, főutca, Kossanits A. C.-féle házban „Kossanits A.
C.” cég alatt fennállott

divat-rófös-üzletet

átvettem és azt
PANDUROVITS D. M.

törvényszéki legbejegyzett cég alatt tovább vezetem.

Mintán üzletemet a legszebb, legdivatosabb és legolesőbb áruval úgy hazánk,
mint a külföld legelső gyáraiból berendeztem, kérem a nagyérdemű közönség kegyes párt-
fogását, melylyel vagyok

Zombor, 1892. évi október hó 1-én.

kiváló tisztelettel
PANDUROVITS D. M.

10-7

**Emaile festékek és tár-
gyak, a papírművirágokhoz**
szükséges összes hozzávalók, vala-
mint a könyv-, papir- és zenemű-
kereskedelem szakmájába vágó
összes cikkek, nagy választékban
olesón kaphatók a

SCHÖN ADOLF-féle
könyv-, papir- és zeneműkereskedésben.

Az emaille- és bronz-
festészetben, valamint a pa-
pírművirág készítésében minden **vasár-
nap** délután 2-4-ig alapos oktatást ad (saját
lakásán Falcione Lőrinc-féle ház, I. emelet)

özv. SCHÖN ADOLFNÉ.

7098. szám.

kig. 1892.

Pályázat.

Káty községben leköszönés folytán megüri-
lt s 360 frt évi javadalmazással ellátott és az irthoki
teendők végzésével megbízott községi kézbesítői
állásra ezennel pályázatot nyitok; felhivom tehát
mindazokat, kik ezen állás elnyeréséért pályázni
óhajtának, hogy a községi szervezési szabály-
rendelet 8-ik §-ának megfelelőleg felszerelt kér-
vényeiket — melyben azt is igazolni tartoznak,
hogy a hivatalos nyelven kívül a szerb és német
nyelvet szó és írásban birják — folyó évi
november hó 10-éig annál inkább nyujtsák
be, mert a később érkező folyamodványok
figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Titelen, 1892. évi október hó 22-én.

VOJNITS,
főszolgabíró.

3-1

Sírkoszorúkat

művirágból, érc- és gyöngy-
ből a legszebb kivitelben
a felhalmozott raktár miatt
gyári áron ajánl a közlő
idényre a „Concordia“ temet-
kezési vállalat.

Tisztelettel

KRIZMANITS és BIKÁR.

2-2

Zombor, Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

FENNÁLL 1821 ÓTA

Ifj. Husvéth István
MŰFESTŐDEJE 10-4

ZOMBORBAN.

Kékfestés és nyomatás, esznozás és mán-
gorlás. Gyapju- és gyapotfonál-festés.
Kelmefestés, mintáztatás, appreteur, decateur
és moirée.

Selyem, gyapju, pamut és vegyes szövetek,
női- és férfi-öltözetek szétfejlesztett valamint egész
alakban, butor- és szabadiszziési szövetek, ken-
dők, csipkék, szalagok, keztük és harisnyak,
gyapju- és csipke-függönyök lehető minden szín-
ben megfestetnek s ismét mint újak állíttatnak elő.

Vidéki megbízások pontosan teljesíttetnek.

7131. szám.

kig. 1892.

Pályázat.

Titel községben leköszönés folytán megüri-
lt s 400 frt évi javadalmazással ellátott községi
segédjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok.
felhivom tehát mindazokat, kik ezen állás elnyer-
éséért pályázni óhajtának, hogy a községi szer-
vezési szabályrendelet 7-ik §-ának megfelelőleg
felszerelt kérvényeiket folyó évi november hó
10-éig annál inkább nyujtsák be, mert a később
érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem
fognak.

Kelt Titelen, 1892. évi október hó 22-én.

VOJNITS,

főszolgabíró.

3-1